

Vojko Devetak

PRIPRAVA ZA USKRS ILI KORIZMA

1. Povijesni podaci

Korizmena slavlja predstavljaju nam se kao itinerarij koji nas kroz četrdeset dana uvodi u novinu života na sliku Uskrsloga.

Korizmeni put počinje od Čiste srijede ili Pepelnice i teče sve do večernje mise Svetog četvrtka isključivo.

Razvoj korizme ima svoj početak u hebrejskom postu kojim su se Hebreji pripremali za slavljenje svoje Pashe. Budući da je taj hebrejski post bio istovremen s vremenom Kristove muke, za kršćane je taj post značio žalost i pokoru. Sadržaj kršćanskog posta bio je *svojevoljno i slobodno sudjelovanje u Kristovim mukama*. Bio je tako autentična priprava za slavljenje Kristovog pashalnog otajstva koje je ne samo smrt već i život — život kroz smrt. Kršćani su, sjećajući se Kristovih riječi: »Mogu li tugovati svatovi dok je s njima zaručnik? Ali, doći će vrijeme kad će im ugrabiti zaručnika. Tada će oni postiti« (Mt 9, 15), postili u one dane kad su se spominjali smrti svoga Učitelja. Krist, Zaručnik, je oduzet i oni su postili.

Najprije se postilo petkom, a zatim se je taj post iz raznih motiva proširio na današnjih četrdeset dana. Najprije se proširio na Svetu subotu, jer je i to bio dan Zaručnikove odsutnosti, pa prema tome i dan priprave, dan očekivanja Uskrsnuća. Iz religiozne revnosti i unutarnjeg žara post se zatim proširio na čitavi tjedan. Nakon toga produžio se i na tri preduskrsna tjedna. Vjernici su se naime postom i pobožnim vježbama pridružili katekumenima kojima je III. nedjelje počimala posebna bliža priprava za krštenje koje se je obavljalo u Uskrsnoj noći. Korizmeno slavlje početkom III. stoljeća proširilo se je na 40 dana, jer je tada bilo određeno da mora proteći četrdeset dana pokore i posta za javne grešnike i pokornike od dana kad su pripušteni na pokoru (Pepelnica) do dana pomirenja (Sveti četvrtak).

Dakle, tri sjedinjene duhovne direktive oblikovale su korizmu: 1. Priprava vjernika za slavljenje pashalnog otajstva; 2. priprava za krštenje u pouci, vježbanju odricanja od sotone, grijeha i svijeta; 3. pokora javnih teških grešnika koji su se pripremali na pomirenje s Bogom i s Crkvom.

Tom trostrukom pokretu vrlo brzo, na Istoku početkom a na Zapadu drugom polovinom IV. stoljeća, pridružili su se i ostali vjernici smatrajući da je i njima korisno, dapače nužno, da neko vrijeme provedu u pokori da bi dostojno i plodonosno proslavili blagdan Uskrsnuća.

U određivanju trajanja pokore sigurno je utjecala biblijska tipologija. Četrdeset godina Izabrani narod od izlaska iz Egipta do ulaska u obećanu zemlju proputovao je pustinjom; četrdeset je dana Mojsije proboravio na Božjem brdu i slavi Jahvinoj da bi primio ploče zakona (Izl 24, 12—18); četrdeset dana izazivao je Golijat Izraelce dok ga nije četrdeseti dan pobijedio David (1 Sam 17); okrijepljen kruhom i vodom prorok Ilija išao je četrdeset dana i četrdeset noći do Božje gore Horeb gdje se je susreo s Jahveom (1 Kr 19); četrdeset dana pokore zahtijevao je Bog preko proroka Jone da bi se mogli Ninivljani spasiti (Jon 3); i napokon, dajući puno značenje toj biblijskoj tipologiji, Isusa Krista »odvede Duh u pustinju četrdeset dana, gdje ga je kušao đavao. Za to vrijeme nije ništa jeo (Lk 4, 2). Tako je Božjem narodu vrijeme od četrdeset dana postalo znak borbe i pobjede, kušnje i blagoslova, boli i radosne utjehe.

Datum Uskrsa diktirao je početak četrdesetdnevnog posta, u što se nije uračunavalo Sveto trodnevlje. Početak korizme nije bio isti dan u svim krajevima. U početku su u korizmeni post bile uključene i nedjelje, jer — kako je volio reći papa Leon — ni nedjelja nije dispencirana od djela kršćanskog milosrđa i karitasa. Međutim, s vremenom je prevladao juridički aspekt korizme pa se i post poimao fizički. Stoga se post iz nedjelje (nedjelja je, naime, dan Pashe pa se ne posti) premjestio u druge dane pa se tako premjestio i početak korizme u Čistu srijedu da se nadoknadi nedjeljni post (VI—VII st.). Budući da se u nekim krajevima ni subotom nije postilo, korizma se produžila do šezdesetnice. U Ambrozijan-skom obredu i danas korizma počima prvom korizmenom nedjeljom.

Početak korizme označavao se obredom luženja ili posipanja pepelom i odijevanje u kostrijet javnih pokornika. Kad je nestala javna pokora, ostao je obred luženja kojemu se iz poniznosti podvrgavali svi vjernici. To je bio znak ulaženja u kategoriju pokornika.

Glavna tema korizmene askeze je bio: post u očekivanju Pashalnog otajstva. Post od grijeha i obraćenje, post koji izgrađuje duše i vodi ih spoznaji Kristova otajstva.

Korizma je u početku bila vrijeme intenzivne duhovnosti u što se ubrajalo i tjelesno mrtvenje, ali stroga suzdržljivost od hrane i pića nije bila za sve obavezna. Međutim, vrlo brzo (koncem IV. stoljeća) post je posebno preporučivan, a onda i naređen kao glavni elemenat pokore. U srednjem vijeku, zaboravivši pravi smisao korizmene pokore, naređivalo se pretjerane postove, pa i djeci od deset godina. Ipak u to doba davali su se široki oprosti siromasima, radnicima i starcima. Apostolskom Konstitucijom »Poenitemini« Pavao VI. ograničio je strogi post samo na Pepel-

nicu i Sveti petak te suzdržljivost od mesa u sve korizmene petke. Crkva je gospodarica svoje discipline i kao brižna majka ima pred očima poteškoće svoje djece pa prema tome upriličuje i svoju disciplinu.

Korizmeni post bio je stroži nego u druge dane kroz godinu. U korizmi se smjelo uzeti samo jedan obrok, i to oko zalaza sunca, poslije nego se izmolila Večernja. Vrijeme tog obroka kasnije se premjestilo iza treće ure poslije podne. Zbog raznih potreba i popuštanja discipline, taj se jedini obrok uzimao oko podne. Stoga se Večernju molilo pred podne.

Post se sastojao ne samo u uzdržljivosti od jela, već i od vina, jaja, mliječnih proizvoda.

U prvo vrijeme nije se u korizmene dane slavila misa, jer se držalo da je euharistijsko blagovanje nespojivo s postom. U istočnoj Crkvi i danas su svi korizmeni dani aliturgijski. Međutim, kad su se uvele stacijske službe, slavila se misa skoro u sve korizmene dane. Nije se pjevalo pashalni aleluja, ali se slavila Euharistija, jer ona podsjeća na Kristovu muku i smrt a ne samo na uskrsnuće. Katekumeni koji su se pripremali za krštenje znali su da je Isus živ pa su živo čeznuli da se što prije s njim sjedine da bi mogli sudjelovati u njegovom životu. Pokornici su znali da ih grijeh dijeli od proslavljenog Krista, pa pokorom žele zadobiti oprost i ponovo postati djeca Božja. Kršćanski puk je znao da je sjedinjen s Kristom, ali slaveći korizmu čiste se od pretjerane priljubljenosti zemaljskim stvarima koje ih zavode. Odricanjem upriličuju se Kristovim patnjama, a po molitvi i Euharistiji ulaze u tješnji susret s Bogom te ispunjeni božanskim životom intenzivnije vrše djela ljubavi i karitasa.

Korizmene mise imaju za svaki dan svoje posebne obrasce, predslavlja i molitve, a sve je prožeto duhom pokore i katekumenata. Posebno se isticalo slavljenje IV. korizmene nedjelje. Naime, te se je nedjelje vršio obred »aperitio aurium«, tj. dva najvažnija skrutinija nad katekumenima. Katekumenima, koji su bili spremni, izabrani i određeni da prime krštenje, predavalo se Evanđelje, Vjerovanje i Gospodnja molitva. Ta se nedjelja zvala »Veseli se« jer se Crkva veselila četi katekumena koji će uskoro postati Božja djeca.

Sve pokorničke vježbe bile su bitno usmjerene uživljavanju u Kristovo pashalno otajstvo, pa je bilo sasvim naravno da su bila isključena druga svetačka slavlja. Vrlo rijetki su bili svetački blagdani. Kasnije umetanje svetačkih blagdana poremetilo je pashalni ritam korizme pa je te blagdane suvremena liturgijska obnova ili ukinula ili prenijela u vankorizmene dane.

Kroz korizmu obilno se čitalo i tumačilo Sveto pismo. Posebno je karakteristično bilo korizmeno propovijedanje koje je stvorilo velike crkvene govornike. Propovijedalo se čak i na javnim mjestima.

Službenici oltara oblačili su ljubičasto pokorničko ruho posebnog oblika. Često vrlo nepraktično. Budući da je dalmatika simbol radosti, đakon je oblačio sprijeda skraćenu misnicu. Za vrijeme liturgijskih funkcija neko se ruho svlačilo a drugo oblačilo.

Nedjelja pred Cvjetnicom nazivala se »Nedjelja Muke«. S njom je počimalo tzv. vrijeme Muke kad misni obrasci ističu dramatične scene Muke i neprijateljske zavjere protiv Krista. Inače sve su korizmene nedjelje imale svoje specifične nazive, razne u raznim krajevima, prema Evanđelju dotične nedjelje. Liturgijska obnova ukinula je naziv »Nedjelja Muke« jer vrijeme muke traje čitavu korizmu. Do obnove postojao je običaj da se u »Nedjelju Muke« zastiru u crkvi križevi i oltarne slike. Različita su mišljenja liturgista o podrijetlu tog srednjovjekovnog običaja. I taj je običaj liturgijska obnova ukinula, izuzevši one krajeve u kojima su Biskupske konferencije ustanovile da je korisno zadržati taj običaj. Jedino se na Veliki petak prezentira zastrti križ prije obreda »Pokazivanje svetoga križa«.

2. Smisao Korizme

U općim normama liturgijske godine i kalendara se kaže: »Svrha je korizmenog vremena pripraviti vjerni puk za slavljenje Uskrsa. Korizmena liturgija uistinu pripravlja na slavljenje Pashalnog otajstva koliko katekumene preko raznih stupnjeva kršćanske inicijacije, toliko i vjernike posredstvom spomena *krštenja* i vršenjem *pokore*«. U srednjovjekovnom pa i u modernom kršćanskom životu korizma se često promatrala kao neko tužno, sjetno vrijeme poslije karnevalskih slobodina i obilnog božićnog blagovanja što je posebno naglašeno u potrošačkom društvu. Suhi jurizam koji *naređuje* korizmeni post, ispovijed i pričest čini da su mnogi još uvijek odvojeni od onog korizmenog puta kojim nas liturgija, kroz razne etape, vodi i pripravlja velikim vježbama u kršćanskom vojevanju za Pashu, u prvom redu za našu osobnu Pashu kojoj je korizmena sakramentalnost sasvim naravna, a ne zapovjeđena. Odveć moralističko poimanje korizme, kojemu je bitni sadržaj pokora i mrtvenje izraženo u zapovijedi posta i suzdržljivosti, zasjenilo je izvorni sakramentalni i katekumenski sadržaj korizme. Negdašnja pokornička praksa nadomještena je naglašavanjem pričesti, sudjelovanjem u dnevnim misama i katehezama. Da li je to ono pravo vrednovanje korizmenih sakramenata? Mnogi pak promatraju Uskrs samo kao onaj odlučni povijesni događaj prezentiran kao apologetski dokaz vjere protiv nevjere.

Zborna molitva prve korizmene nedjelje poučava nas o pravom značenju tog liturgijskog vremena, koje je izgubilo svoju mističnu funkciju, kad nas poziva da »*proživljavanjem korizme uznapređujemo u razumijevanju Kristova otajstva te ga dostojnim životom provedemo u djelo*«.

Korizma, veli Konstitucija o liturgiji, »osobito uspomenom ili pripravom na *krštenje* te *pokorom* (ili drugim krštenjem), vjernike, koji gorljivije slušaju Božju riječ i odaju se molitvi, pripravlja na svetkovanje vazmenog otajstva« (SC 109). I korizmeni Lekcionar kvalificira korizmu kao vrijeme sakramentalnog ili točnije krsno-pokorničkog katekumenata naglašavajući stvarnost našega »biti u Kristu« da živimo kršćanski jer smo

puk krštenih na putu prema konačnoj Pashi. Bog je onaj koji svoju djecu zove na pokoru i poziva da se vrate njegovu srcu. Čovjek pak mora dati svoj odgovor, tj. mora priznati Božju ljubav, proglasiti njegovo milosrđe i ispovjediti svoje grijehе Bogu i Crkvi. Korizma nas svojom liturgijom tijesno pridružuje pripravi katekumena na krštenje i pokoru. Sakramenat pokore bitno je obnavljanje krsnih obaveza i krsne milosti, snažni zamah duše da produbi i dovrši djelo krsnog obraćenja. Pokoru treba promatrati u njena dva aspekta: kao askezu i kao Sakramenat. Jedan aspekt vodi drugome i harmoniziraju se u jednoj sintezi koja se zove *obraćenje*. Od liturgije luženja do Svetog petka i Uskrsne noći vrijeme je metanoje (obraćenja). Dosljedno krsnom pozivu, čitava kršćanska zajednica i svaki njezin član, pozvani su u korizmi na duboku duhovnu obnovu, na slavljenje pokore. Bog nas izmiruje sa sobom, čini nas posincima i kao rasipne sinove opet vodi u očinsku kuću. Prema tome, sakramentalni život nije polica osiguranja spasa već sredstvo tog izmirenja. U tom smislu korizma nije samo priprava za Uskrs, već i vrijeme kršćanske inicijacije, tj. stvarno sudjelovanje u Pashi. Kršćanin, tj. *krštenik se slobodnom odlukom pridružuje Kristovim patnjama da bi sudjelovao u slavi njegove milosti*.

Iskreno i stvarno obraćenje treba pratiti i vanjsko djelo odricanja, mrtvenja, altruizma i karitativnosti, a po tome i apostolata. Korizmeni post ima mnogo dublji smisao nego jednostavno odricanje od jela. On mora biti i obraćenje, i molitva, i ljubav. Ljubav ne samo prema Bogu već i prema svim ljudima. Ono što oduzmeš svojim ustima, podaj siromasima, preporučivali su sveti Oci. *Korizmena pokora, kao svaka prava pokora, ne smije biti samo osobna i unutrašnja, već i vanjska i društvena* (SC 110). Post u naše vrijeme može biti i odricanje od duhana, nepotrebnih jela, zabava; isto tako pokora se može vršiti pohađanjem bolesnih i nemoćnih osoba, siromašnih obitelji, prilozima za gladne i potrebne.

U tom su smislu krštenje, ili sjećanje na krštenje, i pokora bitni elementi korizmenog duha i značenja. Korizmena liturgija i biblijska čitanja ne inzistiraju toliko na vršenju posta, već prije svega post usmjeruju njegovoj pravoj svrsi: post i odricanje od grijeha koji vrijeđa Boga ima društvene posljedice, ljubav prema Bogu i bližnjemu, obilnije hranjenje Božjom riječju, intenzivnije moliti, odričući se dijeliti svoja dobra potrebnima.

Ako se korizma proživljava u takvoj klimi, onda vršenje pokore neće biti formalno, već mistagogično produbljavanje i proživljavanje vlastitog krštenja. Korizmena pokora počinje znakom križa označenog luženjem na glavi, što nije samo znak smrti već i zalog uskrsnuća koje duhovno anticipiramo u Euharistiji; nastavlja se u skrušenosti uskrsne ispovijedi, koja je krštenje pokore; u svjesnom i aktivnom sudjelovanju u nedjeljnoj liturgiji kao i u liturgiji kroz tjedan, u kućnim grupama evangelizacije, u posjećivanju bolesnika, u socijalnoj pomoći nadahnutom ljubavlju. Tako Uskrs neće biti samo apologetska istina, osobni Kristov događaj, već *blagdan »novog čovjeka«*.

3. Srijeda Pepelnica

Srijedom Pepelnicom započinje sveto korizmeno vrijeme. Taj početak karakterizira posipanje glave pepelom. Kod pogana i kod Židova posipanje pepelom i oblačenje u kostrijet simboliziralo je žalost i pokoru. Judita prije teškog pothvata oslobođenja Betulije »posu glavu pepelom i razotkri kostrijet koju je nosila na sebi« (Jdt 9, 1). I Krist poziva nevjerne gradove da čine pokoru u pepelu i kostrijeti (Mt 11, 21). Stoga su i mnogi Oci i stari pisci često naglašavali pokoru u pepelu i kostrijeti.

U tom duhu Crkva je, uvodeći u pokoru one koji su bili javno poznati kao teški grešnici, na Pepelnicu posipala pepelom i oblačila u kostrijet. Obredu luženja brzo su se pridružili i ostali vjernici i tako se stavljali u stanje pokornika sve do dana pomirenja na Sveti četvrtak. U XII. stoljeću pepeljanje je postalo službeni obred na početku korizme. Prije luženja mnogi bi se vjernici ispovjedili.

Najstarije molitve blagoslova pepela nalazimo u VIII. stoljeću. Nekoć se samo muškarce posipalo po glavi, a ženama se s lugom činio znak križa na čelu. Liturgijska obnova reformirala je stari obred blagoslova pepela i luženja.

Obred blagoslova pepela i luženja vrši se u misi preko službe riječi. Blagoslivlje se pepeo od spaljenih grančica koje su prethodne godine na Cvjetnicu bile blagoslovljene. Poslije homilije blagoslivlje se pepeo a onda svećenik posipa po glavi prisutne izgovarajući propisanu formulu, a zbor pjeva odgovarajući predpjev. Iza luženja moli se molitva vjernika.

Luženje nije toliko znak krhkosti ili kratkoće ljudskog života, što ga sugerira formula »Spomeni se, čovječe, da si prah...«, već je to obred kojim se izražava volja činiti pokoru. U biblijskom smislu luženje je znak priznavanja vlastite grešnosti i želje za zadovoljštinom. Tko se luži korizmenim pepelom treba biti svjestan da se tim javnim činom, izvršenim pred zajednicom, obvezuje da će dostojno slaviti korizmu, obvezuje se činiti pokoru. Tu misao izvrsno sugerira nova formula iz Markova evanđelja: »Obratite se i vjerujte evanđelju« (1, 5). Vjera i pokora, to je korizmeni itinerarij započet Srijedom Pepelnicom.

Da bi se probudila pokornička svijest potrebna je kateheza. Bez takve pripreme luženje nema ni smisla ni značenja. Zbog toga se obred luženja i obavlja poslije službe čitanja i homilije. Ako se obred luženja obavlja izvan mise, onda taj obred treba prije započeti službom Božje riječi, zatim lužiti i zaključiti molitvom vjernika.

4. Nedjelja Muke Gospodnje

Nedjelja Muke Gospodnje zauzimala je još od starine vrlo časno mjesto jer ona prethodi slavljenju Kristove Pashe koje se odvija kroz Sveto trodnevlje ovog tjedna. Ona je predvorje Pashe.

Ovaj naziv uvela je liturgijska obnova jer je to najstariji naziv ove nedjelje. Naziv »Nedjelja Palama« je kasnijeg istočnog podrijetla, a naziv »Cvjetnica« je pučkog podrijetla.

Smisao ove nedjelje izražen je u pozdravnim riječima predsjedatelja zajednice na početku svetog obreda: »Danas se skupljamo da s čitavom Crkvom uđemo u slavlje vazmenog otajstva našega Gospodina, to jest u njegovu muku i uskrsnuće radi čega je i unišao u svoj grad Jeruzalem« (RMST 5).

Dva obreda, iako različitog podrijetla i karaktera ali intimno povezana, upravo izražavaju dva najglavnija elementa Pashalnog otajstva: ponižujuću Kristovu muku i triumfalnu proslavu Krista Kralja.

Triumfalna procesija svećenstva i vjernika nastala je u Jeruzalemu gdje se je u predvečer VI. korizmene nedjelje ophodom slavio Kristov svečani ulazak u Jeruzalem. Odatle je prešao i na zapad. Kasnije je nadođan i obred blagoslivljanja grančica.

Na prikladnom mjestu skupljena zajednica, vjerni narod s grančicama u ruci i svećenstvo u kraljevskom, crveno-grimiznom ruhu, predstavlja čitavu Crkvu koja vrši spomen spasonosnog Kristovog ulaska. Danas Krist triumfirajući nad smrću i grijehom sakramentalno sve dublje ulazi u novi Jeruzalem, tj. u novi Božji narod.

Blagoslov grančica je spomen prošlog triumfa i navještaj novog sakramentalnog i duhovnog triumfa (1. molitva). S plodovima dobrih djela dajemo novu vitalnost, vrednujemo eklezijalni realizam vjere i posvećenja, a grančice su vidljivi znak toga, znak susreta s Kristom pobjednikom, preludij eshatološkog triumfalnog susreta (2. molitva). Grančice se blagoslivlju ne da budu predmet pobožnosti već prije svega vidljivi izraz radosnog aklamiranja Kristu pobjedniku. Stoga ih vjernici drže visoko u rukama i s njima mašu za vrijeme ophoda. Inače grančice izvan ove svečanosti nemaju nikakva drugog smisla. Ukoliko ih vjernici nose kućama, one su vanjski znak nutarnjeg stava i pristajanja uz Krista. Za one koji nisu sudjelovali u ovom slavlju nemaju nikakvo značenje.

Ophod. Najprije se proglašuje evanđelje Kristova svečanog ulaska u Jeruzalem. To je za procesiju bitno. Evanđelje daje procesiji značenje i vrijednost danas proživljenog Kristova otajstva u zajednici krštenih. Evanđelje nije proglašenje nekog događaja da ga se sjetimo, već proglašenje onoga što Bog danas vrši usred svoga puka.

Ophod predstavlja slikovito anticipiranje Uskrsa: kliče se Kristu pobjedniku smrti, onome koji dolazi u ime Gospodnje. Procesiju predvodi nepokriven i ukrašen križ, jer samo po križu možemo ući u Božji grad iz kojega nas je istjerao grijeh. Pred križem kadioničar s kadionicom koja se dimi, svećenstvo, pa vjernici. Križ je trofej pobjede života nad smrću. To sada slavimo, stoga se i svi oko tog križa okupljamo. Tu je križ središte pažnje. Ophod je povorka triumfa, povorka slave. Taj triumfalni karakter naglašen je procesionalnim psalmima i himnom Teodolfa Orleanskoga: »Slava, čast i hvala ti, Spasitelju, Kralju Krista«. To nam omogućava da

se uživimo u atmosferu puka koji je onda klicao Kristu. Taj spomenični ophoda naliči na produljenu klimu došašća kad Sion očekuje i prima Mesiju i veseli se nebeskim darovima njegova posjeta. Međutim, današnja radost nije tako bezazlena i jednostavna kao božićna, jer je ovaj trijumf postignut uz cijenu Kristove krvi: kličemo i slijedimo trpećeg Krista koji je mucu pridružio slavu. Upravo ta suprotnost slavnog trijumfa i bolne muke koja se dramtizira u misnom slavlju ovoj nedjelji daje oznaku koja dominira i karakterizira čitavi Sveti tjedan.

Procesija nužno traži dulji prijelaz. Ne smije s istog mjesta polaziti i na isto mjesto vraćati se. Idealno mjesto skupljanja i polaska je izvan crkve, u nekoj kapeli, na trgu pred crkvom ili na nekom drugom zgodnom mjestu gdje se obavi blagoslov grančica tako da svi mogu pratiti funkciju. Ako to nije moguće, onda u crkvi na zgodnom mjestu izvan svetišta, jer je svetište cilj ophoda.

Svečani ulaz ophoda u crkvu ujedno je i ulaz u *slavljenje mise*. Procesija nas vodi k oltaru gdje se ostvaruje pashalno otajstvo u živoj stvarnosti. Pashalna tematika izražena je i u službi čitanja, posebno u dramatskom proglašavanju Muke, a vlastito predslovlje rezimira čitavu teologiju ove nedjelje. Liturgija dana naglašava usku povezanost Kristove smrti i njegova kraljevanja, duboko izražava biblijsku tematiku po kojoj je introniziranje Mesije u isto vrijeme i introniziranje križa, simbola Muke.

Treba posvetiti posebnu pastoralnu brigu da se sve, unaprijed pripravljeno, odvija u najboljem dostojanstvenom redu. Razumnim tumačenjem obreda, skladnim pjevanjem i čitanjem istaknuti slavnu Kristovu patnju. Prikladna homilija ne bi smjela uzmanjkati. Čitanje se obavlja bez svijeća, kađenja, pozdrava i znamenanja lektionara. Mogu je čitati ili pjevati i laici, ali je najprikladnije da Isusove riječi čita svećenik. Blagoslov prije čitanja daje predsjedatelj, ali samo svećenicima ili đakonima.

Blagoslov grančica i procesija ne smije se odvojiti od mise. Sve treba obaviti jutrom, u klasično vrijeme svećanih slavlja. Ukoliko je poslije podne veći priliv naroda, može se, uz dozvolu biskupa, čitava funkcija obaviti poslije podne. U tom slučaju ne može se obaviti i u jutro, osim ako se radi o dvjema župama. Poslijepodnevno slavljenje približuje se povijesnom događaju, jer je Krist svečano unišao u Jeruzalem poslije podne. Ako nikako nije moguće držati ophod, dobro je u večernje sate subote ili u zgodan sat u nedjelju održati službu riječi Božje o mesijanskom ulasku i o Gospodnjoj Muci (RMST).